

ساخت و هنجاریابی مقیاس سنجش احساس خود-ارزشمندی

دکتر پیمان دوستی^۱، نرگس حسینی نیا^۲

۱. مدیرعامل موسسه آوای دوستی هونام، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).

۲. گروه روانشناسی، موسسه آوای دوستی هونام، تهران، ایران.

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره پنجم، شماره چهل و هشتم، مهرماه ۱۳۹۹، صفحات ۲۷-۱۹

تاریخ وصول: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۷/۲۵

چکیده

هدف این پژوهش ساخت و هنجاریابی مقیاس سنجش احساس خود-ارزشمندی مراجعین یکی از کلینیک‌های روانشناسی تهران بود. این پژوهش توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری مراجعین یکی از کلینیک‌های روانشناسی تهران در بازه زمانی خرداد تا تیر ۱۳۹۹ به تعداد ۱۱۲ نفر بود که ۸۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس وارد پژوهش شدند. ابزار این پژوهش پرسشنامه‌ای ۳۸ گویه‌ای و محقق ساخت بر اساس مبانی نظری پژوهش بود که در اجرای مقدماتی ۳۰ نفر از نمونه موردنظر به آن پاسخ دادند و ۱۲ گویه از پرسشنامه که کمترین همسانی درونی با سایر گویه‌ها را داشت از پرسشنامه حذف گردید. ۲۶ گویه باقی‌مانده در چهار خرده مقیاس مورد توافق درصدی هشت نفر از متخصصین با توافق ۷۵ درصدی قرار گرفت و روایی محتوایی پرسشنامه تأیید شد. پرسشنامه اصلاح شده توسط ۵۰ نفر دیگر از نمونه انتخاب شده پاسخ داده شد. یافته‌ها نشان داد آلفای کرونباخ این ابزار برای نمره کل احساس خود-ارزشمندی ۰/۹۶ و برای خرده مقیاس‌های (۱) روابط بین فردی ۰/۸۹، (۲) پذیرش خود ۰/۹۱، (۳) احساس شایستگی ۰/۸۶، و (۴) معنای زندگی ۰/۹۴ هست. میانگین نمره کل احساس خود-ارزشمندی برای نمونه مورد مطالعه ۵۶/۶۰ بود. همچنین ضریب همبستگی بازآزمایی ۱۰ روزه این ابزار برای نمره کل احساس خود-ارزشمندی ۰/۹۸ و برای خرده مقیاس‌ها به ترتیب ۰/۹۸، ۰/۸۷، ۰/۹۷ و ۰/۸۷ بود. نتایج نشان داد پرسشنامه سنجش احساس خود-ارزشمندی دارای روایی و پایایی خوبی برای استفاده در پژوهش‌های حوزه احساس خود-ارزشمندی است.

واژه‌های کلیدی: ساخت پرسشنامه، احساس خود-ارزشمندی، هنجاریابی، ویژگی‌های روان‌سنجی.

مقدمه

مقیاس سنجش احساس خود-ارزشمندی^۱ در ابتدا توسط کروکر، لاهتنان، کوپر و بوورثی^۲ (۲۰۰۳) ارائه شد و بیان داشت که تجربه احساس خود ارزشمندی حاصل هفت مؤلفه در دو جنبه درونی و بیرونی هست که آن‌ها جنبه‌های درونی را (۱) حمایت خانواده، (۲) عشق خدایی، و (۳) تقوی و پرهیزکاری، و جنبه‌های بیرونی را (۱) حس رقابت‌جویی، (۲) احساس مثبت به جنبه‌های جسمانی، فیزیکی و ظاهری، (۳) شایستگی علمی-آموزشی، و (۴) تجربه موافقت نسبت به دیگران، بیان داشتند. کروکر و همکاران (۲۰۰۳) احساس خود-ارزشمندی را به معنی احساسی که یک فرد در خصوص ارزشمند بودن خود تجربه می‌کند عنوان کردند (کروکر و همکاران، ۲۰۰۳). این موضوع بدان معنی است که فرد چگونه بر روی خودش و شایستگی‌هایش ارزش‌گذاری می‌کند (یمینی و سدیدی، ۱۳۹۷). به زبانی دیگر، احساس خود-ارزشمندی، منزلت و ارزشی است که یک فرد به خود می‌دهد (کروکر و لاهتنان^۳، ۲۰۰۳). مقیاس سنجش احساس خود-ارزشمندی کروکر و همکاران (۲۰۰۳) تاکنون توجه بسیاری از پژوهشگران را به خود معطوف کرده است و یافته‌های مطالعات حوزه خود-ارزشمندی حاکی از آن است که این احساس می‌تواند با عوامل مختلفی از جمله تعامل با دوستان و رقابت‌پذیری (کونیشی، هیمل، دانبروک، و وونگ^۴، ۲۰۱۹)، افزایش فعالیت بدنی (کلیک و یلدریم^۵، ۲۰۲۰)، درک شایستگی و انگیزه تحصیلی (گری^۶، ۲۰۱۳) سطح بالای سلامت عمومی، تجربه کمتر میزان افسردگی، و مواجهه کارآمدتر با مشکلات زندگی (کروکر، سامرز و لاهتنان^۷، ۲۰۰۴) در ارتباط باشد. از سوی دیگر، بایومینگر، شولمان و آگام^۸ (۲۰۰۴) نیز عنوان می‌کنند، احساس خود-ارزشمندی ارتباطی قوی با بهبود رابط اجتماعی افراد دارد. تحقیقات ماند و نیر^۹ (۲۰۱۶) نیز از رابطه معنادار بین احساس خود-ارزشمندی و عزت-نفس^{۱۰} حکایت دارند. مقیاس سنجش احساس خود-ارزشمندی کروکر و همکاران (۲۰۰۳) پژوهشگران ایرانی را نیز بر آن داشت تا در این خصوص به تحقیق بپردازند (یمینی و سدیدی، ۱۳۹۷؛ صابریان و طباطبایی، ۱۳۹۶؛ محمدی و عارفی، ۱۳۹۴). باین‌حال، توجه پژوهشگران به مطالعه حوزه خود-ارزشمندی، یافته‌های دیگری را نیز نشان می‌دهند به‌طوری‌که کروکر و همکاران (۲۰۰۳) به حمایت خانواده به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های احساس خود-ارزشمندی اشاره می‌کنند، اما برخی تحقیقات نشان می‌دهند به‌طورکلی همه روابط بین فردی ما (نه صرفاً حمایت خانواده) باتجربه‌ای که از خودمان به‌عنوان فردی ارزشمند داریم در ارتباط هست (بایومینگر و همکاران، ۲۰۰۴؛ هارتر^{۱۱}، ۱۹۹۹). از سوی دیگر کروکر و همکاران (۲۰۰۳) فقط داشتن احساس مثبت به جنبه‌های جسمانی، فیزیکی و ظاهری را یکی از مؤلفه‌های احساس خود-ارزشمندی معرفی می‌کنند

1. feelings of self-worth

2. Crocker, Luhtanen, Cooper, & Bouvrette

3. Crocker & Luhtanen

4. Konishi, Hymel, Danbrook, Wong

5. Kiliç & Yildirim

6. Grier

7. Crocker, Sommers, & Luhtanen

8. Bayominger, Shulman & Agam

9. Mund & Neyer

10. Self-esteem

11. Harter

و دیگر تحقیقات عنوان می‌کنند به‌طور کلی پذیرش خودمان همان‌طور که هستیم، می‌تواند مؤلفه‌ای از احساس خود-ارزشمندی ما باشد (مانند و نیر، ۲۰۱۶؛ برنارد^۱، ۲۰۱۳). بوسون و سوان^۲ (۱۹۹۹) نیز به‌طور کلی هر نوع احساسی از شایستگی فرد را عنصری حیاتی برای احساس خود-ارزشمندی مطرح می‌کنند و یافته‌های شاپکا و کیتینگ^۳ (۲۰۰۵) یافته آن‌ها را تأیید می‌کند درحالی‌که کروکر و همکاران (۲۰۰۳) تنها به شایستگی علمی-آموزشی به‌عنوان مؤلفه‌ای از احساس خود-ارزشمندی اشاره می‌کنند. مقیاس سنجش احساس خود-ارزشمندی کروکر و همکاران در ایران توسط زکی (۱۳۹۱) هنجاریابی شده است. زکی (۱۳۹۱) عنوان می‌کند هرچند تمامی هفت خرده مقیاس این ابزار با احساس کلی خود-ارزشمندی، خود-ارزشمندی درونی، خود-ارزشمندی بیرونی و عزت‌نفس جمعی روابط معناداری دارد، اما رابطه بین موافقت از سوی دیگران با سه خرده مقیاس عشق خدایی، رقابت‌جویی، و تقوی در برخی موارد معنادار نیست. مضاف بر تمام موارد ذکر شده، داشتن معنا برای زندگی مؤلفه‌ای است که کروکر و همکاران (۲۰۰۳) اشاره‌ای به آن به‌عنوان یک مؤلفه از احساس خود-ارزشمندی نکردند درحالی‌که یافته‌ها حاکی از آن است که داشتن معنا برای زندگی می‌تواند منبع قدرتمندی برای احساس خود-ارزشمندی باشد (پراگر و سولومون^۴، ۱۹۹۵؛ مکی^۵، ۲۰۰۱؛ ونتزل و ویگفیلد^۶، ۲۰۰۹) و از دست دادن معنای زندگی می‌تواند به‌سرعت با کاهش احساس خود-ارزشمندی ما در ارتباط باشد (رابینسون، کیسان، بروکر، همپتون و برنی^۷، ۲۰۱۷). هرچند موارد فوق‌الذکر چیزی از ارزش مطالعه کروکر و همکاران (۲۰۰۳) نمی‌کاهد، اما انجام این پژوهش از این حیث که امروزه علاقه‌مندی پژوهشگران به مطالعه در حوزه خود-ارزشمندی (یمینی و سدیدی، ۱۳۹۷؛ صابریان و طباطبایی، ۱۳۹۶؛ محمدی و عارفی، ۱۳۹۴؛ کونیشی و همکاران، ۲۰۱۹؛ کلیک و یلدریم، ۲۰۲۰) رو به افزایش است، اهمیت دارد. از سوی دیگر، رابطه معنادار احساس خود-ارزشمندی با متغیرهای مختلفی از سلامت روان (کروکر و همکاران، ۲۰۰۴؛ ماند و نیر، ۲۰۱۶)، و تکیه بر پژوهش‌های ذکر شده در بالا که نشان می‌دهند احساس خود-ارزشمندی را در ابعادی دیگر و کمی متفاوت از آنچه پیش‌تر بررسی شده بود، می‌توان بررسی کرد، ضرورت دارد. لذا نیاز به یک مطالعه جدیدتر در خصوص ساخت مقیاس سنجش خود-ارزشمندی احساس می‌شود. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر ساخت و هنجاریابی مقیاس سنجش احساس خود-ارزشمندی بود.

روش پژوهش

هدف این پژوهش ساخت و هنجاریابی مقیاس سنجش احساس خود-ارزشمندی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مراجعین یکی از کلینیک‌های روانشناسی تهران در بازه زمانی ابتدای خرداد تا انتهای تیرماه ۱۳۹۹ به تعداد ۱۱۲ نفر بود که ۸۰ نفر از جامعه مذکور به‌صورت داوطلبانه و به روش نمونه‌گیری در دسترس وارد پژوهش شدند. ابزار این پژوهش پرسشنامه‌ای ۳۸ گویه‌ای و

1. Bernard

2. Bosson & Swann

3. Shapka & Keating

4. Prager & Solomon

5. Mäki

6. wentzel & wigfield

7. Robinson, Kissane, Brooker, Hempton & Burney

محقق ساخت بر اساس مبانی نظری پژوهش بود که در اجرای مقدماتی ۳۰ نفر از نمونه موردنظر به آن پاسخ دادند و ۱۲ گویه از پرسشنامه که کمترین همسانی درونی با سایر گویه‌ها را داشت از پرسشنامه حذف گردید. ۲۶ گویه باقی‌مانده در چهار خرده مقیاس موردتوافق درصدی هشت نفر از متخصصین با توافق ۷۵ درصدی قرار گرفت و روایی محتوایی پرسشنامه تأیید شد. متخصصین پرسشنامه را در یک طیف پنج‌درجه‌ای از "اصلاً تا کاملاً" در چهار حوزه: ۱) پرسشنامه همان چیزی که به خاطرش ساخته شده است را موردسنجش قرار می‌دهد؛ ۲) سؤال‌های خرده مقیاس‌ها با عنوان خرده مقیاس‌ها همخوانی دارد؛ ۳) خرده مقیاس‌ها با کل آزمون همخوانی دارند؛ ۴) سؤال‌های پرسشنامه ساده و بدون ابهام می‌باشند، موردبررسی قرار دادند. پرسشنامه اصلاح‌شده توسط ۵۰ نفر دیگر از نمونه انتخاب‌شده پاسخ داده شد. به‌منظور سنجش پایایی ابزار ساخته‌شده، داوطلبین ۱۰ روز دیگر مجدداً به پرسشنامه پاسخ دادند. به‌منظور رعایت اصول اخلاقی پژوهش، به داوطلبین توضیحاتی در خصوص طرح پژوهش داده شد.

این پرسشنامه دارای چهار خرده مقیاس است که ۱) روابط بین فردی، ۲) پذیرش خود، ۳) احساس شایستگی، و ۴) معنای زندگی را موردسنجش قرار می‌دهد. مجموع نمرات هر چهار خرده مقیاس، نمره کلی احساس خود-ارزشمندی را تعیین می‌کند. خرده مقیاس روابط بین فردی این موضوع را موردسنجش قرار می‌دهد که فرد در روابط خود تا چه میزان احساس ارزشمندی می‌کند. خرده مقیاس پذیرش خود، می‌سنجد که فرد تا چه اندازه پذیرای ویژگی‌های ظاهری و اخلاقی خود هست. خرده مقیاس احساس شایستگی، این موضوع که فرد به‌طورکلی چقدر احساس شایستگی دارد را موردسنجش قرار می‌دهد. خرده مقیاس معنای زندگی این موضوع را موردسنجش قرار می‌دهد که فرد تا چه اندازه زندگی معناداری را دنبال می‌کند. نحوه پاسخگویی به سوال‌ها به این شکل است که فرد در یک مقیاس ۵ درجه‌ای از هرگز تا همیشه، گزینه‌ای را که بیشتر در مورد او صدق می‌کند، علامت می‌زند. کمترین نمره در این آزمون ۲۶ و بیشترین نمره ۱۳۰ هست. آزمون دهنده در پاسخ به گویه‌های ۲، ۴، ۵، ۶، ۸، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۱۷، ۱۹، ۲۰، ۲۲، ۲۴، ۲۵، ۲۶، برای پاسخ به گزینه هرگز ۵ نمره و برای پاسخ به گزینه همیشه ۱ نمره دریافت می‌کند. همچنین در پاسخ به گویه‌های ۱، ۳، ۷، ۹، ۱۰، ۱۴، ۱۶، ۱۸، ۲۱ و ۲۳ در ازای پاسخ به گزینه هرگز ۱ نمره و گزینه همیشه ۵ نمره دریافت می‌کند. پرسشنامه دموگرافیک اطلاعاتی چون سن، جنسیت، میزان تحصیلات و وضعیت تأهل را موردسنجش قرار داد. تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس آمار توصیفی، ضریب همبستگی آلفای کرونباخ، و ضریب همبستگی پیرسون صورت پذیرفت.

یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیت شناختی مطالعه در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت شناختی

میانگین سن	زن	مرد	دیپلم یا کمتر	لیسانس	بالتر از لیسانس	مجرد	متاهل	متارکه کرده/ همسر فوت شده
۲۸/۱۶	۱۸	۱۲	۴	۲۱	۵	۱۴	۱۳	۳
					۳۰			
۲۷/۵۶	۳۵	۱۵	۸	۳۳	۹	۲۴	۱۹	۷
					۵۰			

جدول ۲. ویژگی‌های توصیفی پژوهش

عامل	تعداد آزمودنی	تعداد سوال	کمترین نمره کسب‌شده	بیشترین نمره کسب‌شده	میانگین نمره کسب‌شده	انحراف استاندارد
خود-ارزشمندی	۵۰	۲۶	۲۷	۱۱۳	۵۶/۶۰	۲۰/۸۳
روابط بین فردی	۵۰	۹	۹	۴۱	۲۱/۸۳	۶/۸۲
پذیرش خود	۵۰	۶	۶	۳۰	۱۴/۲۳	۵/۸۲
احساس شایستگی	۵۰	۷	۷	۲۵	۱۲/۱۶	۴/۷۶
معنای زندگی	۵۰	۴	۴	۲۰	۸/۲۶	۴/۷۶

همان‌طور که یافته‌های جدول ۲ نشان می‌دهد، میانگین نمرات کسب‌شده در نمره کل احساس خود-ارزشمندی ۵۶/۶۰ است. همچنین میانگین نمرات خرده مقیاس روابط بین فردی ۲۱/۸۳، پذیرش خود ۱۴/۲۳، احساس شایستگی ۱۲/۱۶، و معنای زندگی ۸/۲۶ است. جدول ۳ به بررسی شاخص آلفای کرونباخ به منظور بررسی پایایی مقیاس سنجش احساس خود-ارزشمندی می‌پردازد.

جدول ۳. شاخص آلفای کرونباخ

عامل	تعداد سوال	آلفای کرونباخ
نمره کل احساس خود-ارزشمندی	۲۶	۰/۹۶
روابط بین فردی	۹	۰/۸۹
پذیرش خود	۶	۰/۹۱
احساس شایستگی	۷	۰/۸۶
معنای زندگی	۴	۰/۹۴

همان‌طور که یافته‌های جدول ۳ نشان می‌دهد، آلفای کرونباخ نمره کل احساس خود-ارزشمندی ۰/۹۶، روابط بین فردی ۰/۸۹، پذیرش خود ۰/۹۱، احساس شایستگی ۰/۸۶، و معنای زندگی ۰/۹۴ به دست آمد. جدول ۴ به بررسی میزان همبستگی عامل‌ها (خرده مقیاس‌ها) با نمره کل ابزار به دست آمده می‌پردازد. این یافته‌ها نشان می‌دهد ابزار ساخته‌شده دارای اعتبار کافی است.

جدول ۴. همبستگی عامل‌ها با نمره کل ابزار ساخته‌شده

عامل	همبستگی با نمره کل ابزار
روابط بین فردی	۰/۹۴
پذیرش خود	۰/۹۵
احساس شایستگی	۰/۹۰
معنای زندگی	۰/۸۹

همان‌طور که یافته‌های جدول ۴ نشان می‌دهد، همبستگی روابط بین فردی با نمره کل احساس خود-ارزشمندی ۰/۹۴، پذیرش خود ۰/۹۵، احساس شایستگی ۰/۹۰، و معنای زندگی ۰/۸۹ است. جدول ۵ به بررسی میزان همبستگی عامل‌ها با یکدیگر می‌پردازد.

جدول ۵. همبستگی عامل‌ها با یکدیگر

عامل ۱	عامل ۲	ضریب همبستگی
روابط بین فردی	پذیرش خود	۰/۸۹
روابط بین فردی	احساس شایستگی	۰/۷۷
روابط بین فردی	معنای زندگی	۰/۷۶
پذیرش خود	احساس شایستگی	۰/۸۳
پذیرش خود	معنای زندگی	۰/۸۰
احساس شایستگی	معنای زندگی	۰/۷۶

همان‌طور که یافته‌های جدول ۵ نشان می‌دهد، میزان همبستگی خرده مقیاس روابط بین فردی با پذیرش خود ۰/۸۹، احساس شایستگی ۰/۷۷، و معنای زندگی ۰/۷۶ هست. میزان همبستگی خرده مقیاس پذیرش خود با احساس شایستگی ۰/۸۳، و معنای زندگی ۰/۸۰ است. همچنین میزان همبستگی احساس شایستگی با معنای زندگی ۰/۷۶ به دست آمد. جدول ۶ به بررسی ضریب بازآزمایی عامل‌ها طی ۱۰ روز بعد از اجرا می‌پردازد.

جدول ۶. ضریب بازآزمایی عامل‌ها طی ۱۰ روز بعد از اجرا

عامل	ضریب همبستگی
نمره کل احساس خود-ارزشمندی	۰/۹۸
روابط بین فردی	۰/۹۸
پذیرش خود	۰/۹۸
احساس شایستگی	۰/۸۷
معنای زندگی	۰/۹۷

همان‌طور که یافته‌های جدول ۶ نشان می‌دهد، میزان همبستگی نمره کل احساس خود ارزشمندی، روابط بین فردی، پذیرش خود، احساس شایستگی، و معنای زندگی ۱۰ روز بعد از اجرا به ترتیب ۰/۹۸، ۰/۹۸، ۰/۹۸، ۰/۸۷، و ۰/۹۷ هست. نتایج حاصل از بازآزمایی نشان می‌دهد ابزار ساخته‌شده دارای پایایی کافی هست.

بحث و نتیجه‌گیری

از مجموع نتایج به دست آمده می‌توان گفت ابزار ساخته‌شده، ابزار مناسبی برای سنجش احساس خود-ارزشمندی هست (جدول‌های ۳، ۴، ۵ و ۶). هرچند جستجوی پژوهشگر نشان می‌دهد که این ابزار اولین ابزار بومی است که احساس خود-ارزشمندی را مورد سنجش قرار می‌دهد، اما یافته‌های این پژوهش از حیث ساخت مقیاسی برای سنجش احساس خود-ارزشمندی با یافته‌های کروکر و همکاران (۲۰۰۳) همسو هست که توسط زکی (۱۳۹۱) هنجاریابی شده است. ضریب آلفای کرونباخ گزارش شده این ابزار در بخش یافته‌ها، ضریب بسیار مناسبی است چراکه در منابع علمی ضریب بالای ۰/۷۰ ضریب مناسبی در نظر گرفته می‌شود و آلفای کرونباخ به دست آمده از این ابزار ۰/۹۶ هست که گواهِ این دارد که ابزار ساخته‌شده دارای اعتبار بسیار مناسبی هست (جدول ۳). تکرارپذیری یا قابلیت اعتماد نمرات کسب‌شده یکی از مهم‌ترین ویژگی‌هایی است که موجب کاربرد با اطمینان از یک ابزار در محیط‌های بالینی و پژوهشی را امکان‌پذیر می‌سازد. در پژوهش حاضر به منظور چنین بررسی‌ای، از روش پایایی آزمون-باز آزمون

با فاصله زمانی ۱۰ روزه استفاده شد که همبستگی حاصل از بازآزمایی ۱۰ روزه نشان می‌دهد ابزار ساخته‌شده از پایایی کافی برخوردار است (جدول ۶). دیگر ویژگی مهمی که در یک ابزار پژوهشی از اهمیت بالایی برخوردار است این موضوع هست که ابزار ساخته‌شده همان چیزی که به خاطرش ساخته‌شده است را موردسنجش قرار می‌دهد یا نه. این موضوع با استفاده از یک سنجش ۵ درجه‌ای مورد ارزیابی متخصصین قرار گرفت و با توافق ۷۵ درصدی از گزینه کاملاً همان چیزی که به خاطرش ساخته‌شده است را موردسنجش قرار می‌دهد، روایی محتوایی ابزار تأیید شد. ویژگی مهم دیگری که یک ابزار پژوهشی باید دارا باشد، این امر است که آیا سوال‌های ابزار شفاف و بدون ابهام هستند؟ این امر در خصوص ابزار ساخته‌شده نیز موردتوافق ۷۵ درصدی متخصصین قرار گرفت. لذا بر اساس تمام موارد ذکر شده می‌توان گفت مقیاس ساخته‌شده، ابزار مناسبی جهت سنجش احساس خود-ارزشمندی افراد در چهار خرده مقیاس روابط بین فردی، پذیرش خود، احساس شایستگی و معنای زندگی هست. این پژوهش مانند هر پژوهش دیگری دارای محدودیت‌هایی هست. از جمله این محدودیت‌ها می‌توان به این موضوع اشاره کرد که ابزار ساخته‌شده بر روی نمونه محدودی و فقط بر روی مراجعین یکی از کلینیک‌های روانشناسی تهران مورد بررسی قرار گرفته است. محدودیت دیگر این پژوهش، دوره بازآزمایی کوتاه آن یعنی بازآزمایی ۱۰ روزه هست. به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود ابزار ساخته‌شده را بر روی دیگر جوامع و بر روی نمونه‌های بزرگ‌تر موردسنجش قرار دهند و به منظور سنجش پایایی دقیق‌تر، آن را در دوره بازآزمایی طولانی‌تر اجرا نمایند. همچنین نتیجه حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که این ابزار از اعتبار و پایایی کافی برخوردار است و محققین و متخصصین بالینی می‌توانند از ابزار ساخته‌شده در روند پژوهشی یا مداخلات بالینی خود استفاده نمایند.

منابع

- زکی، م. ع. (۱۳۹۱). آزمون و اعتباریابی پرسشنامه خود ارزشمندی در بین دانش آموزان دختر و پسر دبیرستان‌های شهر اصفهان. *روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*. ۲ (۷). ص ۶۳-۸۵.
- صابریان، س؛ طباطبایی، س. م. (۱۳۹۶). اثربخشی آموزش خود شفقت ورزی بر روی رفاه ذهنی و خود ارزشمندی دانش آموزان دختر دارای اضطراب امتحان. *فصلنامه روانشناسی تحلیلی-شناختی*. ۸ (۳۱). ص ۱۹-۲۹.
- محمدی، پ؛ عارفی، م. (۱۳۹۴). رابطه خود ارزشمندی و سبک‌های ارتباطی با سازگاری زناشویی در زنان. *مجله روانشناسی و روانپزشکی شناخت*. ۲ (۴). ص ۱۱-۲۲.
- یمینی، م؛ سدیدی، م. (۱۳۹۷). رابطه واسطه‌های خودارزشمندی و نگاه به دنیای عادلانه با رضایت از زندگی سالمندان. *نشریه سالمندان*. ۳ (۲). ص ۴۰-۴۸.

- Bayominger, N., Shulman, C., Agam, G. (2004). The link between perceptions of self and of social relationship in high-Functioning children with Autism. *Journal of developmental and physical disabilities*, 93(4), 5-496.
- Bernard, M. E. (2013). *The Strength of Self-Acceptance: Theory, Practice and Research*. Springer.
- Bosson, J. K., Swann, W. B. (1999). Self-Liking, Self-Competence, and the Quest for Self-Verification. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 84. 888-918.

- Catania, A. C. (2007). *Learning (4th ed.)*. New York: Sloan Publishing.
- Crocker, J., Luhtanen, R. K., Cooper, M. L., and Bouvrette, S. (2003). Contingencies of self-worth in college students: Theory and measurement. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 894-908.
- Crocker, J., Sommers, S., and Luhtanen, R. K. (2004). Self-worth: Progress and prospects. *European Review of Social Psychology*, 15, 133-181.
- Crocker, J., Luhtanen, R. K. (2003). Level of self-esteem and contingencies of self-worth: Unique effects on academic, social, and financial problems in college students. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29(6), 701-712.
- Grier, L. K. (2013). Relations between Perceived Competence, Importance Ratings, and Self-Worth among African American School-Age Children. *Journal of Black Psychology*. 39(1), 3-27.
- Harter, S. (1999). *The construction of self*. Guilford Press: New York.
- Kiliç, Y. Yildirim, E. (2020). Investigation of the Physical Activity Self-Worth of Women Who Study in University. *World Journal of Education*. 10 (1). 110-116.
- Konishi, C. Hymel, S. Danbrook, M. C.; Wong, T. K. Y. (2019). Changes in Bullying in Relation to Friends, Competitiveness, and Self-Worth. *Canadian Journal of School Psychology*. 34(3), 234-248.
- Mäki, U. (2001). *The Economic World View: Studies in the Ontology of Economics*. Cambridge University Press: Cambridge.
- Mund, M., Neyer, F. J. (2016). Rising high or falling deep? Pathways of self-esteem in a Representative German Sample. *European Journal of Personality*. 30(4). 341-357.
- Prager, E., Solomon, Z. (1995). Perceptions of world benevolence, meaningfulness, and self-worth among elderly israeli holocaust survivors and non-survivors. *Anxiety, Stress & Coping An International Journal*. 8(4), 265-277.
- Robinson, S., Kissane, D. W., Brooker, J., Hempton, C., Burney, S. (2017). The Relationship Between Poor Quality of Life and Desire to Hasten Death: A Multiple Mediation Model Examining the Contributions of Depression, Demoralization, Loss of Control, and Low Self-worth. *Journal of Pain and Symptom Management*. 53 (2), 243-249.
- Shapka, J. D., Keating, D. P. (2005). Structure and Change in Self-Concept During Adolescence. *Canadian Journal of Behavioural Science / Revue canadienne des sciences du comportement*, 37(2), 83-96.
- Wentzel, K., Wigfield, A. (2009). *Handbook of Motivation at School*. Routledge: Oxon.

Constructing and Standardizing the Feeling of Self-Worth Questionnaire

Abstract

The purpose of this study was to construct and standardize the feeling of self-worth questionnaire. This research was describes-correlation. The statistical population of the study included all the clients of one of the psychology clinics in Tehran in the period June-Jul 2020 with 112 people. 80 people from the mentioned community entered the study by available sampling method. The instrument of this research was a 38-item questionnaire and a researcher-made questionnaire based on the theoretical foundations of the research, which was answered by 30 people from the sample. 12 items of the questionnaire that had the least internal consistency with other items were removed from the questionnaire. The remaining 26 items in the four subscales were approved by 8 experts with 75% agreement and the content validity of the questionnaire was confirmed. The modified questionnaire was answered by 50 other people from the sample. Results showed that Cronbach's alpha of this tool was 0.96 for the total self-worth score, and for the subscales of 1) interpersonal relationships 0.89, 2) self-acceptance 0.91, 3) sense of competence 0.86, and 4) The meaning of life is 0.94. The mean total score of self-worth for the study sample was 56.60. The correlation coefficient of the 10-day retest was 0.98 for the total self-worth score and 0.98, 0.98, 0.87, and 0.97 for the subscales, respectively. The findings showed that the self-worth questionnaire has good validity and reliability for use in self-worth research.

Key words: questionnaire construction, feeling of self-worth, standardization, psychometric properties

